

ถอดบทเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

อำเภอเดิมบางนางบวช ได้ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกลไกในการบูรณาการความร่วมมือโดยยึดถือวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อขจัดความยากจน และเสริมสร้างชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปรากฏผลเป็นรูปธรรม

ผลการดำเนินงานตามโครงการ บ้านก้ามะเขียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดำเนินตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการด้านต่างๆ ประชาชนในหมู่บ้าน และภาคีเครือข่ายต่างๆ ซึ่งได้ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานตามโครงการเป็นอย่างดี สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และคงเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนในโอกาสต่อไป

ผู้จัดทำ

สิงหาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

หน้า

ข้อมูลทั่วไป

ศักยภาพของบ้านก้ามะเขียร

การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการดำเนินงาน

บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อมูลทั่วไป

๑. ความเป็นมาของหมู่บ้าน

หมู่บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ มีประวัติเรื่องเล่า มีพรานป่าชื่อตาสินนท เป็นคนที่มีร่างกาย สกปรก เป็นที่น่ารังเกียจ นำไก่ต่อไปล่าไก่ป่าที่เชิงเขา เห็นสาวงามนางหนึ่งกำลังนั่งปั่นฝ้ายอยู่บนเขา เกิดความรักในตัวนาง แปลงร่างกลายเป็นงูใหญ่หมายเข้าใกล้ชิดนาง ด้านสาวงามเมื่อเห็นงูใหญ่ ก็ตกใจ คว่ำคองุมากำไว้แน่น แล้วใช้มีดเชือดคองูตัวนั้นถึงแก่ความตาย จึงเรียกที่นั่นว่า กำมาเชือด แล้วเพี้ยนมาเป็น กำมะเชียร

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ ตั้งอยู่ในอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ห่างจาก อำเภอเดิมบางนางบวช ไปทางทิศใต้ประมาณ ๔ กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ไปทางทิศ ใต้ ประมาณ ๕๒ กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ม.๙ ต.เขาพระ
ทิศใต้	ติดต่อกับ ม.๙ ต.หัวเขา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ม.๕ ต.เขาพระ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ม.๑ ต.หัวเขา

๓. ประชากร

จำนวนครัวเรือน	๒๒๒	ครัวเรือน
ประชากรที่อาศัยอยู่จริงทั้งหมด	๗๑๑	คน
เพศชาย	๓๒๖	คน
เพศหญิง	๓๘๕	คน

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร (คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
น้อยกว่า ๑ ปี	๐	๐	๐
๑ ปี - ๒ ปี	๓	๕	๘
๓ ปี - ๕ ปี	๘	๗	๑๕
๖ ปี - ๑๒ ปี	๒๕	๒๖	๕๑
๑๓ ปี - ๑๔ ปี	๑๑	๖	๑๗
๑๕ ปี - ๑๘ ปี	๗	๘	๑๕

๑๙ ปี - ๒๕ ปี	๓๔	๒๓	๕๗
๒๖ ปี - ๓๔ ปี	๓๗	๔๖	๘๓
๓๕ ปี - ๔๙ ปี	๗๑	๗๐	๑๔๑
๕๐ ปี - ๕๙ ปี	๔๓	๖๒	๑๐๕
๖๐ ปีขึ้นไป	๘๗	๑๒๕	๒๑๒
รวม	๓๒๖	๓๘๕	๗๑๑

(ที่มา : จากข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๒)

๔. การศึกษา

ระดับการศึกษา	เพศ		รวม
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
ไม่เคยศึกษา	๗	๖	๑๓
อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก	๑๕	๑๕	๓๐
ต่ำกว่าประถมศึกษา	๒	๑	๓
จบชั้นประถมศึกษา	๑๓๐	๑๘๐	๓๑๐
มัธยมศึกษาตอนต้น	๗๓	๘๓	๑๕๖
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๕๗	๔๙	๑๐๖
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	๑๑	๑๑	๒๒
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	๓๐	๔๐	๗๐
สูงกว่าปริญญาตรี	๑	๐	๑
รวม	๓๒๖	๓๘๕	๗๑๑

(ที่มา : จากข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๒)

๕. การประกอบอาชีพ

ประเภทอาชีพ	เพศ		รวม
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	
เกษตรกรรม-ทำนา	๒๖	๒๕	๕๑
เกษตรกรรม-ทำไร่	๐	๐	๐
เกษตรกรรม-ทำสวน	๑	๑	๒
เกษตรกรรม-ประมง	๐	๐	๐
เกษตรกรรม-ปศุสัตว์	๐	๐	๐
รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	๑๐	๑๐	๒๐
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๐	๐	๐
พนักงานบริษัท	๑	๑	๒

รับจ้างทั่วไป	๑๘๑	๑๘๙	๓๗๐
ค้าขาย	๑๑	๒๕	๓๖
ธุรกิจส่วนตัว	๔	๑๒	๑๖
อาชีพอื่น (นอกเหนือจากที่กล่าว)	๒๔	๕๔	๗๘
กำลังศึกษา	๖๔	๖๗	๑๓๑
ไม่มีอาชีพ	๔	๑	๕
รวม	๓๒๖	๓๘๕	๙๑๑

รายได้ครัวเรือน เฉลี่ย จำนวน ๓๑๗,๐๓๗.๖๘ บาท ต่อครัวเรือนต่อปี

รายได้เฉลี่ยของประชากร จำนวน ๙๗,๙๕๐.๔๕ บาท/คน/ปี

ที่มา : จากข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๒

๖. ข้อมูลปราชญ์ชุมชนของบ้านกำมะเชียร

๑) นายโกวิท น้ำแก้ว มีความรู้ด้าน การเกษตร

๗. เศรษฐกิจชุมชน

ที่	ชื่อกลุ่ม/กองทุน	จำนวนสมาชิก (ราย)	เงินทุน/เงินออม (ราย)	หมายเหตุ
๑	กองทุนหมู่บ้าน บ้านกำมะเชียร	๒๐๕	๓๕๔,๒๐๐	

๘. กลุ่มองค์กรในชุมชน

- ๑) คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)
- ๒) คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน
- ๓) อาสาพัฒนาชุมชน (อช.)
- ๔) อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.)
- ๕) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ศักยภาพของบ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิเคราะห์ปัจจัยภายในหรือสภาพแวดล้อมภายใน

๑. จุดอ่อน

- น้ำไม่พอใช้ในการเกษตร
- เป็นหนี้
- ราคาผลผลิตตกต่ำ/ต้นทุนการผลิตสูง

๒. จุดแข็ง

- มีตลาดกลางสินค้าเกษตร
- ประชาชนชาวบ้านที่หลากหลาย
- ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง
- มีระบบประปาหมู่บ้านที่ดี
- มีโรงเรียน/วัดในชุมชน
- มีความรักความสามัคคีในชุมชน
- มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน
- มีวัสดุให้ใช้ในงานพิธีต่างๆ

การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก

๑. โอกาส

- ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
- ภาคเอกชนสนับสนุนทุนในการทำนา เช่น รถไถฟรี เงินกู้

๒. อุปสรรค

- วิกฤตภัยแล้งทำเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ได้เท่าที่ควร
- สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง
- งบประมาณในการช่วยเหลือไม่เพียงพอ

การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ
อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และการมีศูนย์รวมจิตใจคือวัดกำมะเชียร จุดเด่นของหมู่บ้าน คือภูมิประเทศของหมู่บ้านเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม อีกทั้งยังมีคลองชลประทาน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรจึงไม่ใช่ว่าเรื่องแปลกที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก ความโดดเด่นของหมู่บ้าน คือส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนอยู่อย่างพอเพียง โดยทุกครัวเรือนจะมีการปลูกพืชผัก หรือเลี้ยงสัตว์ทุกบ้าน แม้แต่ครัวเรือนที่มีพื้นที่เล็กๆ ภายในบริเวณบ้าน ก็ยังปลูกพืชผัก และผลไม้ ไว้บริโภคในครัวเรือน

☞ **โครงการสัมมนาการเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ณ บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี**

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเดิมบางนางบวช จัดโครงการสัมมนาการเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านเป้าหมาย เพื่อสร้างความเข้าใจ เกิดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิต และการพัฒนาหมู่บ้านที่สมดุล สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อาทิเช่น การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจไปสู่การปฏิบัติในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชน การสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวพัฒนาการบริหารจัดการชุมชน รวมทั้งการจัดการศูนย์เรียนรู้ชุมชนเพื่อการพัฒนาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.วางแผนเตรียมการเรียนรู้ประสบการณ์การพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ (บ้านพี่)

๒. วิธีการประเมิน ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด การประเมินความสุขมวลรวมของหมู่บ้าน

๓.จัดสัมมนาการเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ตามรูปแบบและวิธีการกำหนด

☞ **โครงการสร้างเสริมประสบการณ์การพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ**

๑. ศึกษาดูงานประสบการณ์พัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ (บ้านพี่) ณ บ้านดอนมะเกลือ หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าสะแก อำเภอดงหลวง จังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวพัฒนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวางแผนนำองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ในระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนต่อไป

☞ **โครงการส่งเสริมการจัดทำแผนชีวิตและแผนชุมชน**

๑. กำหนดรูปแบบ วิธีการส่งเสริมการจัดทำแผนชีวิตและแผนชุมชน โดยพิจารณาจากกรอบการเรียนรู้ดังนี้

-วิเคราะห์ข้อมูลของครัวเรือน เพื่อทำแผนชีวิตของครัวเรือน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำหรือทบทวน/ปรับปรุงแผน สำหรับนำไปเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้านต่อไป

-คณะกรรมการหมู่บ้านร่วมกับคณะทำงานระดับตำบลจัดการประเมินเพื่อตรวจสอบสภาพของหมู่บ้านตามเกณฑ์ประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นคณะทำงานระดับอำเภอรับรองผลการประเมิน และนำผลจากการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาแก้ไขปัญหาเพื่อให้ผ่านตัวชี้วัดหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

-ประเมินความสมมูลรวมของหมู่บ้าน ก่อนการพัฒนาหมู่บ้าน (ครั้งที่ ๑) โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเวที ได้แก่ ผู้แทนครอบครัวพัฒนา แกนนำหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่ม/องค์กร/คุ้มบ้าน อย่าง

น้อย ๓๐ คน ผลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของหมู่บ้าน จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาที่ทำให้มีความสุขน้อย หรือพัฒนาให้ดีขึ้น

๒. ส่งเสริมการจัดทำแผนชีวิตและแผนชุมชน

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านวางแผนเพื่อกำหนดกิจกรรมขับเคลื่อนการพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับผลการประเมิน ๔ ด้าน ๒๓ ตัวชี้วัด และผลการประเมินความพึงพอใจของหมู่บ้านครั้งที่ ๑

☞ โครงการการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง ณ บ้านกำมะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

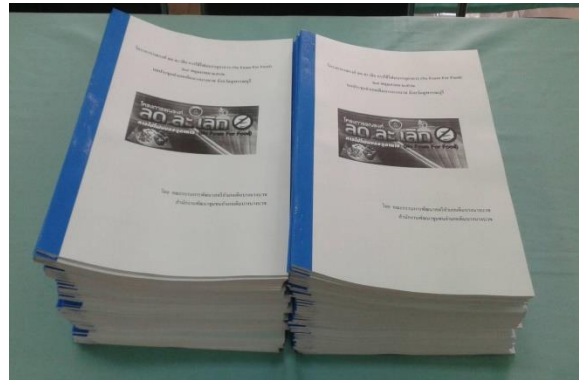
๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านนำผลจากกิจกรรมการส่งเสริมการจัดทำแผนชีวิตและแผนชุมชนมาเป็นข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้านคัดเลือกกิจกรรมที่ได้รับการส่งเสริมข้อมูลในข้อ ๑ มาสู่การกำหนดกิจกรรมการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพื่อพัฒนาที่หมู่บ้านสามารถดำเนินการได้เอง ซึ่งหมู่บ้านได้เลือกฝึกทักษะอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้า เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาวิถีชีวิตที่สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

☞ โครงการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนและประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

ดำเนินกิจกรรมสรุปและถอดบทเรียน/องค์ความรู้ค้นหาข้อบกพร่อง และจัดการองค์ความรู้ เพื่อเป็นฐานความรู้ในการพัฒนาหมู่บ้าน

ผลการดำเนินงาน

๑. สรุปผลการดำเนินงาน

บ้านก้ามะเชียร หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับการพัฒนา เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยผ่านการดำเนินกิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรม ดังนี้

๑) สัมมนาการเรียนรู้วิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

โดยได้ดำเนินกิจกรรมผ่านผู้แทนครอบครัวเป้าหมาย จำนวน ๓๐ ครัวเรือน ให้มีความเข้าใจและเกิดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิต และการพัฒนาหมู่บ้านที่สมดุล สอดคล้องตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) สร้างเสริมประสบการณ์พัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ

โดยได้นำผู้แทนครอบครัวเป้าหมายจำนวน ๓๐ ครัวเรือน ไปศึกษาดูงานประสบการณ์พัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงจากแหล่งเรียนรู้ต้นแบบ บ้านดอนมะเกลือ หมู่ที่ ๓ ตำบลป่าสะแก อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีการสรุปผลการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และวางแผนนำองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชน

๓) ส่งเสริมการจัดทำแผนชีวิตและแผนชุมชน

โดยผู้แทนครอบครัวเป้าหมายจำนวน ๓๐ ครอบครัว มีแผนชีวิตของครัวเรือน ชุมชนมีการจัดทำแผนและทบทวนแผนชุมชนให้เป็นปัจจุบัน

๔) การขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

โดยหมู่บ้านได้คัดเลือกกิจกรรมเพื่อแก้ไขและพัฒนาหมู่บ้าน คือ การฝึกทักษะอาชีพการทำไม้กวาดดอกหญ้า ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๕) ประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนและประเมินผลการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง

โดยหมู่บ้านและครอบครัวเป้าหมาย จำนวน ๓๐ ครอบครัว ได้ร่วมดำเนินกิจกรรมสรุปและถอดบทเรียน/องค์ความรู้ค้นหาข้อบกพร่อง และจัดการองค์ความรู้เพื่อเป็นฐานความรู้ในการพัฒนาหมู่บ้าน

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑) ความสามัคคีและความเอื้ออาทรต่อกันของคนในหมู่บ้าน

๒) ความร่วมมือของผู้นำและประชาชนในหมู่บ้านและกลุ่มองค์กรต่างๆ

๓) ความเชื่อมั่นและศรัทธาในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของคนในหมู่บ้าน

๔) ความจริงใจจริงจังและการเอาใจใส่ของบุคลากรของรัฐที่มีต่อหมู่บ้าน/ชุมชน

๕) ความเข้มแข็งและการเอาใจใส่ของผู้นำชุมชน และเครือข่ายต่างๆ ในหมู่บ้าน

๓. ปัญหา/อุปสรรค

การดำเนินโครงการมีจำนวนกิจกรรมที่ค่อนข้างมากเกินไป ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายต้องเข้าร่วมกิจกรรมหลายวัน ซึ่งต้องสละเวลาในการประกอบอาชีพมาร่วมกิจกรรม ทำให้ครัวเรือนเป้าหมายบางครัวเรือนขาดรายได้ในการประกอบอาชีพ เนื่องจากครัวเรือนเป้าหมายส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป
